

Kronens Genrejsning. Først da der endelig blev Enighed om at tage fat dér, hvor Valutamiseren havde sin sande Aarsag, generhvervede vi her i Landet et fast og velordnet Pengevæsen. Det er muligt, at det Middel, Valutaloven af December 1924 anviste, blev anvendt noget haardhændet, for lidt bevægeligt, og at der derved fremkaldtes en hurtigere Kronestigning, end ønskeligt var, navnlig under Hensyn til de Vanskeligheder, der er forbundet med at foretage Tilpasningen til en saadan Kronestigning. Men alt dette er en Sag for sig. Det, som jeg i denne Forbindelse ønsker at gøre opmærksom paa, er, at først da man lagde alle de mange misforstaaede og uvedkommende Valutaforanstaltninger til Side, deriblandt ogsaa de Foranstaltninger, som den daværende Regering selv havde bragt i Forslag, og først da man samlede sig om det, som egentlig var det afgørende, først da blev Maalet naaet.

Paa ganske tilsvarende Maade mener jeg, det forholder sig med den nuværende Erhvervs-krise og den dertil knyttede Arbejds-løshed. Alle er vi enige om, at den nuværende økonomiske Tilstand er uheldig, og at Krisens Afskaffelse er det alt overvejende, store, økonomiske Problem i Landet. Men naar det er sagt, hører desværre ogsaa Enigheden op. Der fremsættes en lang Række Forslag om Statsforanstaltninger til Krisens Afhjælpning, hvoraf efter min Mening et stort Tal desværre er af den Beskaffenhed, at deres Gennemførelse saa langt fra at modarbejde Krisen snarere vil bidrage til dens Opretholdelse, medens der, ganske som i den egentlige Valutakrisens Dage, er en udpræget Tilbøjelighed til stadig at ville gaa udenom det, som er den virkelige Aarsag til Krisen og den virkelige Aarsag til Arbejds-løsheden.

Det, der er i Vejen med dansk Erhvervsliv, det, som skaber de mange økonomiske Vanskeligheder, og det, som er Aarsagen til den store, ulykkelige Arbejds-løshed i vort Folk, er mere end noget andet den Omstændighed — jeg siger ikke, det er den eneste, men jeg siger, at det er mere end noget andet den Omstændighed —, at vi efter Kronestigningen i 1925 nu befinder os paa et reelt Niveau for Priser, for Produktionsomkostninger og Handelsomkostninger, der staar i et absolut Misforhold til den Købeevne, det vil sige den Indtægt, som vort Folk som Helhed har Adgang til at skaffe sig.

Det er dog en Selvfølge, at en Ændring af Kronens Værdi fra ca. 60 op til 100 ikke kan finde Sted, uden at Udgifterne baade i den offentlige Økonomi og i det private Erhvervsliv maa afpasse sig derefter. Selvfølgelig har nogen Tilpasning

fundet Sted, men at det ikke er sket i tilstrækkeligt Omfang, viser Tallene paa Priser og Lønninger, baade naar vi sammenligner den nuværende Tilstand med Tilstanden i 1914, og naar vi sammenligner vore Forhold med Forholdene i samtlige de Lande, som omgiver os, og som vi staar i Handelsforbindelse med. Det forekommer mig, at der ikke kan være Tvivl om, at her findes Erhvervskrisens og Arbejds-løshedens Hovedaarsag. Dog det nytter ikke noget, om vi holder nok saa mange Taler om alt muligt andet. Saa længe vi ikke kan enes om at erkende denne Sandhed og handle derefter, tror jeg ikke, vi er paa rette Vej ud af Krisen. Vi kan naturligvis haabe paa, at der maatte komme en Højkonjunktur udefra, at der maatte komme en Bølge, der kunde løfte os op, saa vi fik mere Vand under Kølen og kunde sejle igen, men jeg tror, det er urigtigt af os at ville nøjes med at haabe. Jeg tror ikke, det gaar an, at vi indskrænker os dertil. Vi maa selv — og det gælder alle i vort Folk uden Undtagelse —, vi maa selv tage fat paa de Opgaver, som Tiden saa alvorligt har lagt paa vor Vej.

Ved Ministeriets Tiltræden i December forrige Aar udtalte jeg, at Regeringen vilde betragte det som sin Hovedopgave at modvirke Erhvervskrisen og den dertil knyttede Arbejds-løshed ved Genskabelsen af et sundt og konkurrencedygtigt dansk Erhvervsliv. Dette er fremdeles — enkelte ærede Medlemmer har ment sig beføjet til at betvivle det —, men dette er fremdeles, som det blev udtalt ved Rigsdagens Aabning, vor Hovedopgave. Men jeg beder udtrykkeligt bemærket, at Vejen ud af Krisen, Vejen ud af Arbejds-løsheden efter vor Mening er Genskabelsen af et sundt og konkurrencedygtigt dansk Erhvervsliv. Alle kunstige Forholdsregler, der kun kan modvirke Sundheden og Konkurrenceevnen i vort Erhvervsliv, er vi Modstandere af; men alt, hvad der kan fremme Sundhed og Konkurrenceevne, vil vi støtte af al vor Magt, saa langt Administrationen og Lovgivningen i saa Henseende kan naa.

I dette Arbejde har vi først og fremmest sat ind paa det Omraade, som det ganske særligt er Regeringens og Rigsdagens Pligt at sætte ind paa, nemlig en Afpassning af de offentlige Udgifter efter de fuldstændigt ændrede økonomiske Forhold; og jeg mener, det kan siges, at der i den Henseende er gennemført et stort og betydningsfuldt Fremstød i forrige Samling. Det ærede Medlem Hr. Stauning udtalte, at der var jo givet Løfter, men der var intet sket. Ja, noget maa der vel være sket; ellers behø-